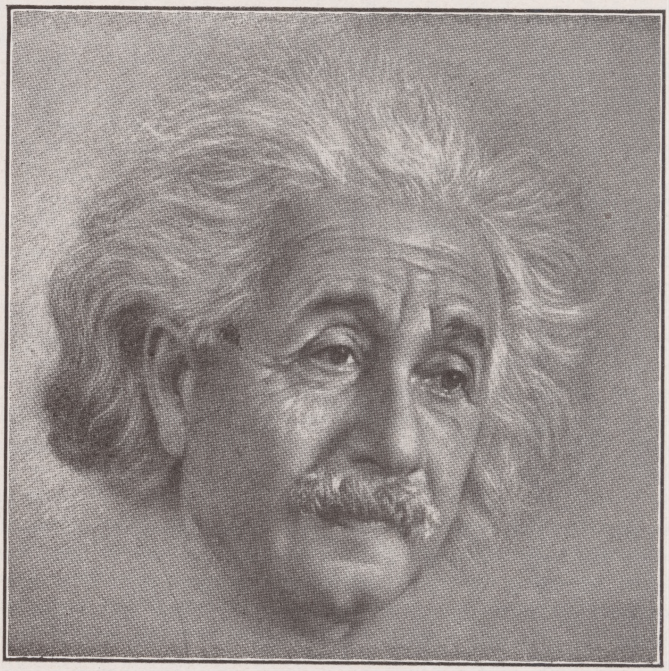
וואָס רוסלאַנד מיינט פאַר אונז

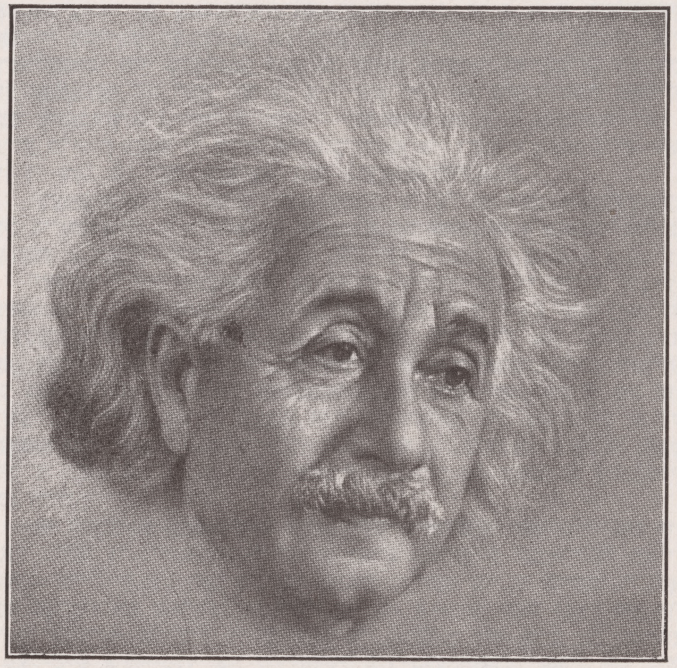
פון אַלבערט איינשטיין

הילע געצייכנט פון מאָריס דזש. קאַלעם

וואָס רוסלאַנד מיינט פאַר אונז

פון אַלבערט איינשטיין

הילע געצייכנט פון מאָריס דזש. קאַלעם

אויב איר זייט איינשטימיג מיט פראָפעסאָר איינשטיין —

שיקט א דאָלאר־גרום צו סאָוועט־רוסלאנד

דורך דעם וואָס איר וועט אונטערשרייבן דעם טאָוול מיט באַגריסונגען פון דעם אַמעריקאַנער פאָלק צו די פעלקער פון רוסלאַנד וועט איר אַמבעסטן באַווייזן אייער איינשטימיגקייט מיט פראָפעסאָר איינשטיין.

איר זייט געבעטן בייצושטייערן אַ דאָלאר איבאיינעם מיט אייער אונטערשריפט. דאָס געזאַמלטע געלט וועט פאַרנוצט ווערן אויף איינקויפן און איבערשיקן דרינגענד נויטיגע מעדיצינישע און כירורגישע מאַטעריאלן, וואַרעמע קלייַדער און קאָנצענטרירטע שפּייזן.

די פאַרטיידיגער פון סטאַלינגראַד דערלאַנגען מעכטיגע קלעפ פאַר אונזער געמיינזאַמען זיג. זיי גיבן זייער בלוט — דאַרפן מיר כאָטש היילן זייערע וואונדן.

אייערע דאָלאַרן וועלן קעמפן אויפן פראָנט פאַר דער פרייהייט פון דער מענטשהייט

איך שיק אייך מיין טשעק (אָדער מאָני־אָרדער) אויף דער סומע פון ——— $

אַלס מיין ביישטייערונג צום רוסישן הילפס־פאָנד. זייט אַזוי גוט און שטעלט־צו מיין נאָמען צו די אונטערגעשריבענע.

(אויב איר קענט אליין זאַמלען 20 אונטערשריפטן, בעט אונז שיקן אייך אַ גאַנצן סקראָל.)

נאָמען ———————————————

אַדרעס ———————————————

מיר בעטן אייך אויסשרייבן די טשעקס (אָדער מאָני־אָרדערס) אויפן נאָמען פון

JOHN L. BERNSTEIN, Treasurer
JEWISH COUNCIL FOR RUSSIAN WAR RELIEF, Inc.
11 East 35th Street • Room 1001 • New York City

וי פריינט פון מענטשלעכן פֿארשריט, ווי אַמעריקאַנער און טאַקע ווי אידן האָבן מיר די שטאַרקסטע מאָטיוון בייצושטייערן אַלץ וואָס מיר קאָנען נאָר צום קאַמף פון דעם רוסישן פֿאָלק פֿאַר פֿרייהייט.

לאָמיר זיין קלאָר פון סאָמע אָנהויב. אין דעם משך פון פיל יאָרן האָט אונזער פֿרעסע אונז פֿאַרפירט וועגן די דערגייכונגען פון דעם רוסישן פֿאָלק און זיין רעגירונג.

אָבער היינט־צו־טאָג ווייסן אַלע, אַז רוסלאַנד האָט געאַרבעט און אַרבעט ווייטער פֿאַר דעם פֿארשריט פון וויסנשאַפֿט מיט דעם זעלביגן אייפער ווי אונזער אייגן לאַנד. און דורך אירע אויפטוען אין דער איצטיגער מלחמה האָט זי פֿונקט אַזוי קלאָר באַווּיזן, אַז זי האָט אויפגעטאָן גרויסע זאַכן אויף אַלע אינדוסטריעלע און טעכנישע געביטן. פון אַ שוואַכער אָנפֿאַנג־שטופע איז דער טעמפּ פון איר אָנטוויקלונג אין די לעצטע 25 יאָר געווען אַזאַ ריזיגער, אַז ס׳איז כמעט נישטאָ קיין פֿאַרגלייך דערצו אין דער געשיכטע.

עס וואָלט געווען פֿאַלש צו באַטראַכטן דעם דאָזיגן טריאומף פון אַרגאַניזאַציע ווי אַן אָפּגעזונדערטע דערשיינונג. אויף דעם פֿאַליטישן פעלד האָט די רוסישע רעגירונג, פון אַלע גרויסע מלוכות, זיך באַמיט אויף דעם אָרנטלעכסטן און קלאָרסטן אופן צו שאַפֿן אינטערנאַציאָנאַלע זיכערקייט. זי איז געגאַנגען צו דעם דאָזיגן ציל אין איר אויסלענדישער פֿאָליטיק ביז דעם אויסברוך פון דער מלחמה — פּראַקטיש ביז דעם מאָמענט, ווען די אַנדערע מלוכות האָבן זיך גראָב אויסגעשלאָסן פון דעם אייראָפּייאישן קאָנצערט, אין די טעג פון דעם פֿאַרראַט געגן טשעכאָסלאָוואַקיע.

דעמאָלט איז זי געווען געצוואונגען צו שליסן דעם אומגליקלעכן פּאַקט מיט דייטשלאַנד, ווייל ס׳איז אַ שענדלעכער אמת, אַז אַ פֿאַרזוך איז געמאַכט געוואָרן אויסצוקירעווען די מאַכט פון דער דייטשער אַטאַקע מזרח־צו.

רוסלאַנד, אין קאָנטראַסט צו די רעגירונגען פון די מערב לענדער, האָט געשטיצט די געזעצלעכע רעגירונג פון שפּאַניע; זי האָט אָנגעבאָטן הילף צו טשעכאָסלאָוואַקיע און האָט נישט געטראָגן די שולד פון שטאַרקן די באַוואָפנונג פון די דייטשע און יאַפּאַנעזער אַוואַנטוריסטן. קורץ, רוסלאַנד קאָנט באַשולדיגט ווערן אין אומגעטרייישאפט אויף דעם געביט פון אויסלענדישער פֿאָליטיק. ממילא קאָנען מיר דערוואַרטן איר מעכטיגע און לאיאַלע קאָאָפּעראַציע פאַר אַ פּראַקטישן פּלאַן פון אינטערנאַציאָנאַלער זיכערקייט, אויב זי וועט אין די אָנדערע מלוכות געפינען די זעלביגע ערנסטקייט און גוטן ווילן.

אַן איינציגע באַמערקונג וועגן דער היימישער פֿאָליטיק אין רוסלאַנד: ס׳איז נישט צו לייקענען, אַז ס׳איז דאָרט פֿאַראַן אַ שטאַרקער פֿאָליטישער צוואנג. טיילווייז איז דאָס מסתמא נויטיג געווען, כדי צו ברעכן די מאַכט פון דעם געוועזענעם הערשנדיגן קלאַס און צו באַשיצן דאָס לאַנד פון אויסלענדישן דישעז אָנגריף; און כדי דורכצופירן די שוערע אויפגאָבע פון פֿאַרוואָנדלען אַ פֿאָליטיש־אומוויסנד און קולטורעל צוריקגעשטאַנען פֿאָלק — נישט גקוקט אויף אַלע טיף־איינגעווארצלטע טראַדיציעס פון דער פֿארגאַנגענהייט — אין אַ מלוכה פון אַרגאַניזירטער פּראָדוקטיוויער ארבעט. איך נעם זיך נישט דאָס רעכט צו אורטיילן וועגן אַט־די שווערע פּראָגן.

אָבער אין דער אייניגקייט פון דעם רוסישן פֿאָלק געגן אַ מעכטיגן שונא פון דרויסן זע איך דעם אויסדרוק פון אַ מעכטיגן געמיינשאַפֿטלעכן ווילן צו פֿארטיידיגן דאָס דערגרייכטע דורך אומבאַגרענעצטע קרבנות און מסירת־נפש. מיר דאַרפן אויך געדענקען, אַז די עקאָנאָמישע זיכערקייט פון דעם יחיד און די עקאָנאָמישע אָנוועזנדונג פון דער פּראָדוקטיוויער קראַפט פון לאַנד פֿאַר דעם געמיינשאַפֿטלעכן וואוילזיין האָבן געפֿאַדערט, אַז מען זאָל מקריב זיין אַ געוויסע מאָס פּערזענלעכע פרייהייט — די פערזענלעכע פרייהייט, וואָס האָט אייגנטלעך נישט קיין ממשות, אויב זי אָנטהאַלט נישט קיין מאָס עקאָנאָמישע זיכערקייט.

וויטער, לאָמיר באַטראַכטן ווי אויסערגעווייניגלעך דערפֿאַלגרייך רוסלאַנד איז געווען אויף דעם געביט פון אָנטוויקלען דאָס אינטעלעקטועלע לעבן פון פֿאָלק. ריזיגע אויסגאָבן פון די בעסטע ביכער ווערן פֿאַרשפּרייט אומעטום און ווערן געלייענט און שטודירט מיט גרויס חשק; און דאָס איז אַ לאַנד וואו צוריק מיט 25 יאָר איז יעדע קולטורעלע טעטיגקייט געווען באַשרענקט אויף אַ זייער דינעם שיכט פון דער זייער קליינער פריווילעגירטער מינדערהייט. דאָס איז אַ רעוואָלוציע, וואָס מיר קאָנען זי קוים באַגרייפן.

צולעצט, לאָמיך דאָ דערמאָנען אַ פּאָקט פון באַזונדערער און אָנטשיידיגער וויכטיגקייט פֿאַר אונז אידן. אין רוסלאַנד איז דורכגעפירט געוואָרן נישט בלויז פֿאַרמעלע, נאָר טאַקע ווירקלעכע גלייכהייט פֿאַר די פֿארשיידנסטע נאַציאָנאַליטעטן און קולטורעלע גרופּן. „גלייכע צילן מיט גלייכע רעכט און גלייכע בייטראָגן" איז נישט קיין לידיגע פראַזע, נאָר אַ סטאַנדאַרט, וואָס ווערט אָנגעוועندט אין ווירקלעכן לעבן.

דאָס איז אַלץ וועגן רוסלאַנד ווי זי איז היינט־צו־טאָג. איצט—עטלעכע ווערטער וועגן דעם, וואָס זי מיינט פֿאַר אונז. שטעלט זיך פֿאָר, אַז זי איז באַזיגט געוואָרן דורך די דייטשע האַרדעס, ווי כמעט דער גאַנצער קאָנטינענט איז באַזיגט געוואָרן פֿאַר איר. וואו וואָלטן מיר געווען — מיר אין ענגלאַנד און אין אַמעריקע? איך רעכן, אַז מען דאַרף נישט האָבן קיין איבעריג־גרויסע פֿארשטעלונגס־קראַפט צו זען, אַז מיר וואָלטן געווען אין זייער אַ טרויעריגער לאָגע.

פֿערזעטלעך דענק איך, אַז אַן רוסלאַנד וואָלטן די דייטשע בלוט־הינט שוין געווען דערגרייכט זייער ציל, אָדער זיי וואָלטן אַפּילו איצט אים געקאָנט דערגרייכן.

ס׳איז דעריבער נישט מער ווי אַן אויסדרוק פון דעם ווילן צן בלייבן לעבן, אַז מיר זאָלן טאָן פֿאַר רוסלאַנד אַלץ, וואָס מיר זיינען נאָר בכוח צו טאָן. דאָס איז אָפּגעזען פון דעם פּאָקט, וואָס די גרויסע פֿארלוסטן און ליידן פון איר פֿאָלק האָבן אַרויפגעלייגט אויף אונז און אונזערע קינדער, אַ חוב, וואָס מיר מוזן אים האָבן אין זינען יעדע שעה פון אונזער לעבן, אויב מיר ווילן אָנהאַלטן אונזער אייגענעם זעלבסט־רעספּעקט.

לאָמיר האַנדלען אין אינקלאַנג מיט אָט־דעם חוב און געבן אונזער פולע שטיצע צום אידישן קאָונסיל פֿאַר דעם „ראַשיען וואָר רעליף".

רעדע וואָס אַלבערט איינשטיין האָט געהאַלטן אויף דעם פֿאָלקס־באַנקעט, וואָס דער אידישער קאָונסיל פֿאַר ראַשיען וואָר רעליף האָט

דורכגעפירט לכבוד אים, דעם 25-טן אָקטאָבער, 1942, אין האָטעל קאָמאָדאָר, ניו־יאָרק.